

43 . Roșiori | Comuna: Dulcești | Județ: Neamț | Punct: Țarina Veche/La Humărie | Anul: 2015

Anul: 2015

Cod RAN: 122533.01

Perioade: Protoistorie, Antichitate, Evul Mediu

Epoci: La Tène, Epoca romană târzie, Epoca migrațiilor, Epoca medievală timpurie

Tipuri sit: locuire, descoperire izolată

Categorii sit: Neatribuit, Domestic

Autori: Vasile Diaconu, George Hânceanu, Dorin Ciprian Nicola, Constantin Preoteasa

Instituții: Complexul Muzeal Județean Neamț, Complexul Muzeal Județean Neamț, Complexul Muzeal Județean Neamț, Complexul Muzeal Județean Neamț

Raport

În anul 2015 s-au reluat săpăturile sistematice la Roșiori, comuna Dulcești (jud. Neamț), în punctul Țarina Veche, după o pauză de opt ani. Situl a fost cercetat anterior, între 2004 – 2007, când s-au descoperit complexe închise din secolele II – III p.Chr și VI – VII p.Chr.

În campania din 2015 ne-am propus să continuăm cercetarea pe buza terasei superioare a râului Moldova, întrucât aceasta este expusă în timp prăbușirilor. După curățarea terenului de vegetație, am trasat două casete, în continuarea ultimei casete (notată Cas. B) din 2007. Ambele casete au fost adaptate la forma terasei: prima casetă (notată Cas. C) a fost de 15m lungime x 2,5/4 m lățime (a variat în funcție de terasă) și o adâncime de 1,00 m - 1,20 m (pl. I/1); a doua casetă (notată Cas. D) situată în prelungirea celei anterioare și tot paralel cu buza terasei, a avut 24m lungime x 2,5 m lățime și 1,20 m - 1,40 m adâncime (pl. I/II). Între cele două casete a fost lăsat un martor de 1,00 m, demontat la final.

Potrivit stratigrafiei, în Caseta C am constatat prezența ambelor niveluri de locuire, după înlăturarea stratului vegetal de maxim 0,10 m, urmează un nivel negru, de 0,10 m grosime (secolele VI – VII p.Chr.), unul cenușiu consistent, de 0,60 m (secolele II – III p.Chr.) și la final era stratul steril, de un galben intens (începe de la 0,80 m adâncime). În stratul secolelor VI – VII am descoperit câteva funduri de vase borcan lucrate la mână, dintr-o pastă friabilă, de culoare gălbui-cărămizie. Pentru nivelul secolelor II – III p. Chr. am găsit fragmente de la vase borcan și cățui modelate la mână, de culoare maronie și cărămizie, dar și fragmente de la vase lucrate la roată (fructiere, străchini, castroane, strecurători, căni, cănițe).

În privința complexelor închise am identificat o locuință adâncită (notată L.1), distrusă în mare parte de alunecările de teren ale buzei terasei, un cuptor amenajat în aer liber și trei gropi menajere (pl. III/1). Locuința conținea puține fragmente ceramice modelate la mână (vase borcan), iar altele la roată (căni, cănițe, străchini), o fusaioală din lut și oase animaliere. Prima groapă, de formă ovală, avea doar patru fragmente de la vase borcan. A doua groapă, circulară, adâncă (între 1,00 m - 2,30 m), avea fragmente de la vase borcan, cățui modelate la mână, dar și multe fragmente lucrate la roată, de la căni, străchini, castroane, cănițe, fructiere, capace. Deasupra acestor vase fragmentare am găsit un vârf de săgeată din bronz, în trei muchii, de tip „scitic”. A treia groapă menajeră, de formă ovală, conținea fragmente de vase borcan și de la amfore romane, de culoare albicioasă. Cel mai important vestigiu al casetei C a fost cuptorul amenajat în exteriorul locuințelor, situat la circa 20,00m distanță de un altul, găsit în anul 2007.

Vatra cuptorului se afla la circa 0,40m adâncime, față de nivelul actual de călcare, și avea o formă ovală, fiind prevăzută cu o cupolă, care s-a prăbușit în timp. Cupola a fost concepută din pietre de râu, lipite cu lut, iar talpa de pornire era din lut. În laterala dreaptă se afla și o groapă de deservire. Între groapă și vatră am identificat gura de alimentare a cuptorului. Pe vatră am găsit fragmente de la vase borcan și de la cățui. Printre pietrele cupolei erau fragmente ceramice, resturi de fusaiole, oase animaliere și o mărgică tubulară din lut. Cele mai multe obiecte fragmentare provin din inventarul gropii de deservire: vase borcan (pl. II/1),

cățui modelate la mână, căni, cănițe, strecurători, fructiere, castroane, străchini lucrate la roată. Ceramicii i se alătură obiectele din piatră, precum cute, percutoare și un fragment de vatră. Instalația de foc servea unor membri ai comunității, care locuiau în preajma cuptorului. Probabil, în apropierea unui grup de locuințe se afla câte un cuptor, care permitea desfășurarea activităților casnice.

Caseta D, situată în prelungirea casei anterioare, a furnizat noi și importante informații despre viața cotidiană a comunităților de pe terasa Moldovei. Stratigrafic, situația este diferită, pe lângă nivelurile cunoscute, s-a conturat unul nou, din secolele III – II a.Chr. Practic, după stratul vegetal de 0,5m-0,10m grosime era unul negru, de maxim 0,10m grosime (secolele VI – VII) și unul consistent, cenușiu, de 0,50m-0,60m grosime. De la circa 0,80m adâncime apare nivelul steril, de un galben intens. Foarte aproape de această adâncime, spre capătul nordic al casei am descoperit o vatră circulară. Pe stratigrafia peretelui estic s-au păstrat chirpici pe o lungime de circa opt metri, iar pe alocuri am surprins găuri mici de la nuiiele pereților unei locuințe circulare. Pe podea s-au conturat două gropi, una mai mică (de deservire), situată în apropierea vetrei și alta mai mare pentru membrii locuinței. Gropile erau despărțite de un ring format din pietre de râu, cu scop protector. În inventarul acestei locuințe (notată L.1) am găsit multă ceramică geto-dacică și bastarnă, dovezi care indică existența unui nivel de locuire mai vechi pentru situl de la Roșiori, datat în secolele III – II a.Chr. Totodată, lângă vatră a fost găsită o brățară fragmentară din bronz, cu decoruri incizate. Anterior cercetării acestei locuințe, în campaniile trecute (2004-2007) am descoperit ceramică geto-dacică și bastarnă, însă nu în asocierie cu un complex închis. Nu excludem posibilitatea unei locuiri temporare a sitului de la Roșiori, pentru intervalul secolelor amintite, dar care nu a permis și păstrarea în timp a unei stratigrafii consistente.

Din nivelurile II – III p.Chr. și VI – VII p.Chr. ale Cas. D am strâns fragmente modelate la mână de la vase borcan și cățui, dar și de la căni, fructiere, vase de provizii, străchini, castroane și cănițe lucrate la roată.

L.1 geto-dacică era suprapusă de o locuință a dacilor liberi (notată L.2) care s-a pierdut în mare parte, în urma alunecărilor de teren. În inventarul ei am găsit vase borcan, cățui, căni, străchini, o cute, o fusaiolă și oase animaliere.

Până spre capătul sudic al Cas. D am descoperit și cercetat trei gropi menajere. Gropile 1 și 3 aveau doar câteva fragmente de vase borcan, în timp ce groapa 2, circulară, conținea un bogat și variat material arheologic (pl. II/2): vase borcan, cățui, fructiere, străchini, castroane, căni, cănițe, strecurători, amfore, vase de provizii, vase miniaturale, fusaiole și oase animaliere.

Ultimul complex de locuire cercetat în Cas. D (pl. III/2) este o locuință de suprafață (notată L.3), descoperită la -0,30m-0,40m adâncime, în capătul sudic al casei. Complexul a fost semnalat de o aglomerare de fragmente de la amfore, suprapuse în timp. Locuința de formă pătrată a fost cercetată în proporție de 60%, întrucât în apropiere se afla o suprafață cultivată, care nu ne-a permis extinderea săpăturii. În inventarul L.3 am găsit fragmente de vase borcan și cățui dacice, dar mai ales fragmente de la amfore, dintre care unele cu semne pictate ori incizate.

Toate materialele arheologice găsite în 2015 urmează să fie restaurate, conservate și depozitate la Muzeul de Istorie Roman (Complexul Muzeal Județean Neamț).

În campania anului viitor ne propunem să cercetăm exhaustiv L.3, dar să deschidem și alte case, pentru noi investigații privind situl de la Roșiori – Neamț.

Informații suplimentare online

[Raportul 5521 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
